

Controleplan

Gemeente Lisse

Boekjaar 2023

Aan de gemeenteraad van de
gemeente Lisse

ONDERWERP:
Controleplan 2023

KENMERK:
Concept versie d.d. 29 augustus
2023

Geachte leden van de gemeenteraad,

Het doet ons genoegen om u ons Controleplan met betrekking tot de controle van de jaarrekening van de gemeente Lisse voor het boekjaar eindigend op 31 december 2023 aan te bieden. De opdrachtvoorwaarden zijn in de afzonderlijke opdrachtbevestiging d.d. 11 juli 2023 met u overeengekomen.

In dit Controleplan vindt u een uiteenzetting over onze risicoanalyse, de voorgenomen controleaanpak, een planning met de geplande communicatiemomenten en een samenvatting van onze en uw verantwoordelijkheden in relatie tot de jaarrekening en de controleopdracht. Op basis van onze verwachtingen en de ontwikkelingen in de wet- en regelgeving hebben wij daarnaast een aantal aandachtsgebieden geïdentificeerd en opgenomen in dit Controleplan.

Op 4 september hebben wij ons Controleplan in concept besproken met de auditcommissie van de gemeente Lisse.

Het doel van onze controle is om te onderzoeken of de jaarrekening van de gemeente Lisse, het in artikel 213 lid 2 van de Gemeentewet, vereiste inzicht geeft. De jaarrekening wordt opgesteld in overeenstemming met Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid de inhoud van deze rapportage nader toe te lichten.

Hoogachtend,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

drs. S.M. Turenhout RA

Inhouds- opgave

1. Management samenvatting	4
2. Inleiding	6
3. Controleaanpak	8
4. Planning	16
5. Randvoorwaarden	18
6. Speerpunten gemeenteraad	22

Management samenvatting

1. Management samenvatting

In deze management samenvatting zijn de belangrijkste elementen van ons Controleplan voor u uiteengezet. Nadere informatie is opgenomen in de rest van deze rapportage.

Planning

- Wij zullen onze interim werkzaamheden uitvoeren vanaf oktober 2023
- De management letter zal met de ambtelijke organisatie (HLT Samen) en het bestuur van HLT Samen besproken worden en vervolgens aan de auditcommissie verzonden worden.
- Start jaareindecontrole is maart 2024. Bijzondere aangelegenheden zullen wij zoveel mogelijk voortijds met u afstemmen.
- Bevindingen stemmen wij doorlopend met de organisatie af tijdens de controle. De bespreking van het concept accountantsverslag met organisatie en college vindt na de jaarrekeningcontrole plaats.

Op pagina 17 is de gedetailleerde planning van de jaarrekeningcontrole opgenomen.

- Op basis van de begroting 2023 verwacht het college een totale last inclusief dotaties aan de reserves van € 63,7 miljoen.
- De materialiteit die wij hanteren voor de controle van de jaarrekening van de gemeente Lisse bedraagt voor 2023 € 635 duizend. De materialiteit is gebaseerd op de begroting 2023 en zal op basis van de definitieve cijfers 2023 worden geëvalueerd en worden bijgesteld. De voorlopige uitvoeringsmaterialiteit voor 2023 bedraagt € 444,5 duizend.
- We zullen, in lijn met het door u vastgestelde controleprotocol afwijkingen boven de € 100 duizend aan de gemeenteraad communiceren.
- Het Controleplan is opgesteld op basis van de kennis die wij hebben opgedaan door middel van de controle van het boekjaar 2022, gevoerde besprekingen en recente ontwikkelingen in de sector.
- Vanaf boekjaar 2023 is een aantal wijzigingen doorgevoerd in de regelgeving welke mogelijk van invloed is op de gemeente Lisse. Deze staan verder toegelicht in hoofdstuk 2 en nemen wij mee bij de controle.

De bevindingen ten aanzien van de interne beheersing worden opgenomen in de management letter. Onze jaareinde bevindingen naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole zullen we aan u rapporteren in de vorm van een accountantsverslag.

Significante aandachtsgebieden

- Naleving van Europese aanbestedingsregelgeving;
- Doorbreking van AO/IB door het management; en
- Schattingsposten en veronderstellingen van het management.

Attentie- en aandachtspunten 2023

- Waardering van activa, grondexploitaties en toereikendheid voorzieningen (o.a. in verband de oplopende (bouw)kosten);
- Rechtmatigheidsverantwoording;
- Verantwoording van SiSa-regelingen en overige subsidiestromen; en
- Opvolging Verbeterplan 2023.

Speerpunten gemeenteraad

Ter bespreking met de auditcommissie

Inleiding

2. Inleiding

Graag stemmen wij met u, aan de hand van dit Controleplan, de voortgenomen reikwijdte van onze accountantscontrole, de controle-aanpak van Baker Tilly, het tijdspad van de controle en de geplande momenten van communicatie af. Met dit plan willen wij aan de interne en externe verwachtingen voldoen ten aanzien van onze objectieve en onafhankelijke dienstverlening, gericht op de belangen van gemeente Lisse en onze samenwerking op de lange termijn.

Wet- en regelgeving

Ook voor de jaarrekening 2023 zijn er actuele ontwikkelingen waar wij in onze controle rekening mee houden. Wij gaan hier voor 2023 in op de grootste wijziging, de rechtmatighedsverantwoording. Deze zal een belangrijke speel worden in de controle, doordat deze nieuw is en belangrijke verantwoordelijkheden van de accountant naar de gemeente verlegt. Om te zorgen dat wij in deze samen met de gemeente optrekken en niet op het einde van het jaar met verrassingen willen komen van beide kanten zullen wij gedurende het boekjaar veelvuldig in gesprek gaan met de gemeente. Zo wordt/is er in september een startgesprek gehouden tussen BT en de VIC om de stand en onze verwachtingen te bespreken. Op deze manier proberen wij samen met de gemeente tot een goede samenwerking voor dit jaar wat betreft de rechtmatighedsverantwoording te komen.

Ten aanzien van wet- en regelgeving zijn er zowel binnen de gemeentelijke- als de accountantsregelgeving ontwikkelingen. Hieronder is de belangrijkste ontwikkeling opgenomen.

Met ingang van 2024 gaat het percentage van de oordeelsvorming van de accountant voor de jaarrekening wijzigen. Hieronder is schematisch aangegeven wat de wijziging zal zijn.

Situatie	Materialiteit	Goedkeurende verklaring	Verklaring met beperking	Verklaring van oordeelonthouding/ Afkeurende
Oude situatie*	Fouten in de Jaarrekening en onzekerheden in de controle	$\leq 1\%$	$> 1\% - \leq 3\%$	$> 3\%$
Nieuwe situatie	Fouten in de Jaarrekening en onzekerheden in de controle	$\leq 2\%$	$> 2\% - \leq 4\%$	$> 4\%$

* Door ontstaan rechtmatighedsverantwoording de percentages voor rechtmatigheds achten vegen gekken.

Zoals zichtbaar is zal per 1 januari 2024 de afwijkingstolerantie voor fouten en onzekerheden gelijk worden getrokken naar 2%. Hierdoor is er sprake van een verhoging van de tolerantie voor fouten en een verlaging van de tolerantie bij onzekerheden.

Actuele ontwikkelingen

Naar aanleiding van de management letter van HLT is er in het verleden door HLT een verbeterplan opgesteld. Wij zullen beoordelen wat de voortgang is bij HLT ten opzichte van het verbeterplan.

Wet- en regelgeving:

- Rechtmatighedsverantwoording vanaf 1 januari 2023
- Wijzigingen goedkeuringstolerantie

Actuele ontwikkelingen:

- Verbeterplan HLT

Controleaanpak

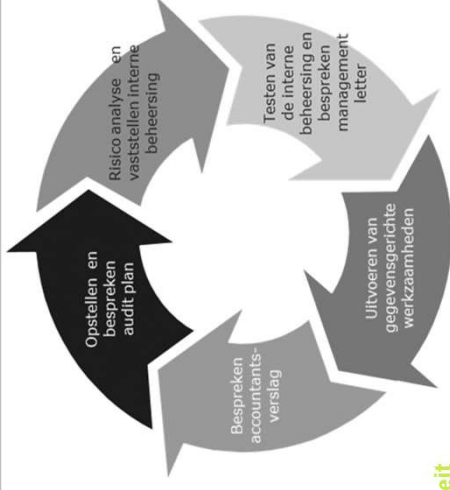
3. Controleaanpak

3.1 Algemene uiteenzetting en materialiteit

Een efficiënte en effectieve jaarrekeningcontrole is belangrijk voor zowel de gemeente Lisse als Baker Tilly. Wij werken voortdurend aan de ontwikkeling van een efficiënter controleproces en aan de verhoging van het kwaliteitsniveau door een toename van de effectiviteit van onze werkzaamheden bijvoorbeeld als gevolg van de inzet van specialisten op onder meer het gebied van grondexploitaties, belastingen of IT. In dit kader is een helder controleplan een essentieel onderdeel. In de schematische weergave komt het controleplan tot uitdrukking met daarbij de stappen die voor de uitvoering van de controle noodzakelijk worden geacht.

Controle aanpak

- Verkrigen van kennis van de gecontroleerde entiteit, waaronder de interne beheersing;
- Vaststellen materialiteit;
- Risicoanalyse;
- Systeemgerichte controlewerkzaamheden;
- Gegevensgerichte controlewerkzaamheden; en
- Evaluatie en afronding.

Materialiteit

De voorlopige materialiteit die wij hanteren voor de controle van de jaarrekening van de gemeente Lisse bedraagt voor 2023 € 635 duizend. De voorlopige uitvoeringmaterialiteit voor 2023 bedraagt €444,5 duizend. De materialiteit is gebaseerd op de wettelijk voorgeschreven 1% van de totale lasten inclusief dotaties aan reserves. De materialiteit zal op basis van de definitieve cijfers 2023 worden geëvalueerd en worden bijgesteld.

We zullen niet-gecorrigeerde afwijkingen die door het management als niet-materieel werden aangemerkt, zowel afzonderlijk als geaggregeerd, boven €100.000 rapporteren aan de gemeenteraad. Daarnaast zullen we een overzicht van de gecorrigeerde afwijkingen verstrekken.

Wij stemmen de aard, het tijdstip en de omvang van onze controlewerkzaamheden af op het risiconiveau dat is vastgesteld voor elke belangrijke jaarrekeningpost, soort transactie of toelichting en de relevante beweringen op het niveau van deze posten, transacties of toelichtingen.

WNT en SiSa (Single Information, Single Audit)

Voor de controle op de opgenomen gegevens in het kader van de WNT geldt de materialiteit zoals opgenomen in de Regeling Controleprotocol WNT 2023 op www.topinkomens.nl. De materialiteit varieert van 0% met betrekking tot de volledigheid van de vermelding topfuncties op naam tot maximaal € 10.000 voor de juistheid en volledigheid van de werkelijke bezoldiging. Voor de controle van de SiSa hanteren we dezelfde materialiteit als bij de jaarrekeningcontrole, hier wijkt enkel de voorgeschreven rapporteringstolerantie af.

Risicoanalyse

Op basis van onze kennis van gemeente Lisse worden de belangrijkste specifieke risico's in kaart gebracht die mogelijk een afwijking van materieel belang veroorzaken in de jaarrekening van de gemeente Lisse. Onze controlewerkzaamheden focussen zich op die jaarrekeningposten, schattingen, processen of transacties waarvan wij van mening zijn dat het grootste risico bestaat op een afwijking van materieel belang in de financiële overzichten, hetzij als gevolg van fouten hetzij als gevolg van fraude.

We houden hierbij rekening met de effecten van de huidige risicofactoren in de sector en leggen ook de nadruk op die gebieden die door het management subjectieve beslissingen vereisen. We zullen tijdens onze controle voortdurend aandacht houden voor wijzigingen van interne en externe factoren die onze initiële risico-inschatting kunnen beïnvloeden. Indien noodzakelijk zullen wij onze initiële risico-inschatting aanpassen en u hiervan op de hoogte stellen. In hoofdstuk 3.2 hebben wij o.a. een overzicht opgenomen van de door ons onderkende significante en frauderisico's, alsmede de aanpak om deze risico's te mitigeren.

Continuïteit, afhankelijkheid en aansturing IT-systemen

Onderdeel van onze controle aanpak is de zogenaamde geïntegreerde controle aanpak waarbij IT een belangrijk onderdeel is binnen de jaarrekeningcontrole. Aandachtspunten zijn hierbij de continuïteit en betrouwbaarheid van de gegevensverwerkende processen, de mate van afhankelijkheid en de centrale aansturing en monitoring van IT Controls voor met name de systemen zoals Key2Financiën en AFAS. In het kader van de jaarrekeningcontrole zullen wij ook aandacht schenken aan de General IT Controls en Application Controls. Als onderdeel hiervan zullen continuïteit van de systemen, monitoring controls vanuit de centrale organisatie en de mate van afhankelijkheid worden gecontroleerd.

3. Controleaanpak

Maatwerk		Controleplan Aandachtspunt van auditcommissie.		
Uniformiteit	Managementletter HL Tsamen Controle van het proces van toekennen en beoordelen van het proces omtrent borgstellingen. Advisering over de inrichting (dossiervorming), risicobeheersing en beheersingsmaatregelen rondom het algemene garantstellingsproces.			
Maatwerk		Jaarrekeningcontrole Aandachtspunten voor de jaarrekeningcontrole bespreken we vooraf met de ambtelijke organisatie. Bijvoorbeeld de impact die Covid-19 heeft op lopende garantstellingen van sportverenigingen, culturele instellingen en overige instellingen en de informatie die nodig is om de risico's van de gemeente op dit gebied in kaart te brengen.		
		Jaarrekeningcontrole Specifieke aandacht voor aspecten die relevant zijn voor de gemeente Lisse zoals de verantw oording Sportlaan/Waterkanten en Dever-Zuid/Geestw ater.		
		Accountantsverslag Rapportage aan de gemeenteraad over de beheersing van projecten en de toereikendheid van de financiële positie.		

3. Controleaanpak

3.2 Significante en fraude risico's

Significant (fraude)risico	Toelichting	Geplande controle aanpak Baker Tilly
Management override – fraude risico	Management doorbreekt bewust de interne beheersingsmaatregelen Onze beroepsregels schrijven voor dat wij als accountant in het bijzonder aandacht besteden aan dit risico. Wij zien dit risico met name op het gebied van schattingen ten aanzien van de waardering van de grondexploitatie en de voorzieningen met betrekking tot risico's en verplichtingen. Daarnaast bestaat dit risico bij het proces aangaande de memoriaalboekingen.	Systeemgerichte werkzaamheden Verrijgen van inzicht in en vaststellen van het bestaan van de interne beheersing omtrent schattingen en memoriaalboekingen. <u>Gegevensgerichte werkzaamheden</u> Met betrekking tot de controle zullen de volgende werkzaamheden worden uitgevoerd: ■ Toetsen (o.a. middels data-analyse) of de in het grootboek vastgelegde journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de financiële overzichten zijn aangebracht aanvaardbaar zijn. ■ Controleren van schattingen op tendenties en controleren of er eventuele omstandigheden zijn die tot de tendentie hebben geleid en daarmee een risico vormen op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude. ■ Identifieren en nader onderzoeken van grote ongebruikelijke transacties.
Corrupt handelen management – fraude risico	Corrupt handelen van het management De gemeente opereert in een sector met een verhoogd corruptierisico (overheid). Bovendien lopen er door de gemeente transactiestromen met een relatief grote omvang (transactie risico). Er is hierdoor sprake van een verhoogd inherent risico dat er materiële transacties worden aangegaan op basis van corrupt handelen (ondermijning).	<u>Systeemgerichte werkzaamheden</u> Verrijgen van inzicht in en vaststellen van het bestaan van de interne beheersing omtrent de totstandkoming van materiële transacties en de werking vaststellen van de functiescheiding in de totstandkoming van grote transacties. <u>Gegevensgerichte werkzaamheden</u> betrekking tot de controle zullen de volgende werkzaamheden worden uitgevoerd: • Door middel van het uitvoeren van een spendanalyse controleren wij of inkopen groter dan €215.000 voor diensten en leveringen en €5.382.000 voor werken, over de afgelopen vier jaar, rechtmatig zijn aanbesteed. • Beoordelen van de totstandkoming van de marktconformiteit van de overige inkopen (investeringen), groter dan de uitvoeringsmaterialiteit en kleiner dan de Europese aanbestedingsgrens van werken, en overige materiële opbrengsten (grondverkoop en bouwleges). Wij zijn gedurende de gehele controle alert op indicaties van (mogelijke) fraude of corruptie. Daarnaast vragen wij een schriftelijke bevestiging door het college laten bevestigen dat alle gevallen van (mogelijke) fraude zijn gemeld aan ons.

3. Controleaanpak

3.2 Significante en fraude risico's, overige risico's

Post, transactie of toelichting Bedrijfskosten/inkopen – significant risico Prestatielevering bedrijfskosten – Normaal risico Waardering facilitaire projecten – Normaal risico	<table> <tr> <th data-bbox="375 96 418 1720">Toelichting</th><th data-bbox="418 96 1350 1720">Geplande controle aanpak Baker Tilly</th></tr> <tr> <td data-bbox="418 96 542 1720"> Onrechtmatige uitgaven De Europese aanbestedingsregels worden niet gevolgd bij de inkopen, waardoor de (toekomstige) lasten onrechtmatig tot stand zijn gekomen. </td><td data-bbox="418 96 691 1720"> Systeemgerichte werkzaamheden Verkrijgen van inzicht in en vaststellen van het bestaan van de interne beheersing omtrent het aanbestedingsproces bij HLT Samen. Gegevensgerichte werkzaamheden Controle op de naleving van het aanbestedingsprotocol en het aangaan van verplichtingen. Dit doen wij door een diepgaande controle op de risicovollere items (besteding > € 214.000 over 4 jaar; of > €53.500 in 1 jaar). </td></tr> <tr> <td data-bbox="691 96 995 1720"> Prestatielevering kan niet worden vastgesteld Lasten zijn niet nauwkeurig verantwoord doordat de inkoopfactuur niet in overeenstemming is met de geleverde prestatie, de inkoop niet tegen de juiste prijs is gefactureerd of de inkoopfactuur op een foutieve grootboekrekening is geregistreerd. </td><td data-bbox="691 96 995 1720"> Systeemgerichte werkzaamheden Verkrijgen van inzicht in en vaststellen van het bestaan van de interne beheersing omtrent de opdrachtaanvaarding en het factuurautorisatieproces bij HLT Samen. Gegevensgerichte werkzaamheden Met betrekking tot de controle op nauwkeurigheid van de kosten zullen de volgende werkzaamheden worden uitgevoerd: - Controle door middel van een steekproef of prestatieleveringen en prijzen, bij inkopen afdoende zijn onderbouwd. </td></tr> <tr> <td data-bbox="995 96 1350 1720"> Onjuiste waardering (facilitaire) projecten De (facilitaire) projecten (Sportlaan / Dever-Zuid / Geestwater / Nieuwe projecten) zijn niet op juiste wijze gewaardeerd doordat gehanteerde schattingsposten c.q. uitgangspunten in de kostprijsberekeningen ten aanzien van de verwachte kosten en de te realiseren opbrengsten onnauwkeurig zijn. </td><td data-bbox="995 96 1350 1720"> Systeemgerichte werkzaamheden Verkrijgen van inzicht in en vaststellen van het bestaan van de interne beheersing omtrent het opstellen van de exploitatieopzetten. Gegevensgerichte werkzaamheden Met betrekking tot de controle op de waardering zullen de volgende werkzaamheden worden uitgevoerd: - Controle op de prognoses (kosten en opbrengsten). - Controle op de grondverkoop en de geactiveerde kosten (middels steekproef). - Controle op juiste berekening van de tussentijdse winstneming (indien van toepassing). </td></tr> </table>	Toelichting	Geplande controle aanpak Baker Tilly	Onrechtmatige uitgaven De Europese aanbestedingsregels worden niet gevolgd bij de inkopen, waardoor de (toekomstige) lasten onrechtmatig tot stand zijn gekomen.	Systeemgerichte werkzaamheden Verkrijgen van inzicht in en vaststellen van het bestaan van de interne beheersing omtrent het aanbestedingsproces bij HLT Samen. Gegevensgerichte werkzaamheden Controle op de naleving van het aanbestedingsprotocol en het aangaan van verplichtingen. Dit doen wij door een diepgaande controle op de risicovollere items (besteding > € 214.000 over 4 jaar; of > €53.500 in 1 jaar).	Prestatielevering kan niet worden vastgesteld Lasten zijn niet nauwkeurig verantwoord doordat de inkoopfactuur niet in overeenstemming is met de geleverde prestatie, de inkoop niet tegen de juiste prijs is gefactureerd of de inkoopfactuur op een foutieve grootboekrekening is geregistreerd.	Systeemgerichte werkzaamheden Verkrijgen van inzicht in en vaststellen van het bestaan van de interne beheersing omtrent de opdrachtaanvaarding en het factuurautorisatieproces bij HLT Samen. Gegevensgerichte werkzaamheden Met betrekking tot de controle op nauwkeurigheid van de kosten zullen de volgende werkzaamheden worden uitgevoerd: Controle door middel van een steekproef of prestatieleveringen en prijzen, bij inkopen afdoende zijn onderbouwd.	Onjuiste waardering (facilitaire) projecten De (facilitaire) projecten (Sportlaan / Dever-Zuid / Geestwater / Nieuwe projecten) zijn niet op juiste wijze gewaardeerd doordat gehanteerde schattingsposten c.q. uitgangspunten in de kostprijsberekeningen ten aanzien van de verwachte kosten en de te realiseren opbrengsten onnauwkeurig zijn.	Systeemgerichte werkzaamheden Verkrijgen van inzicht in en vaststellen van het bestaan van de interne beheersing omtrent het opstellen van de exploitatieopzetten. Gegevensgerichte werkzaamheden Met betrekking tot de controle op de waardering zullen de volgende werkzaamheden worden uitgevoerd: - Controle op de prognoses (kosten en opbrengsten). - Controle op de grondverkoop en de geactiveerde kosten (middels steekproef). - Controle op juiste berekening van de tussentijdse winstneming (indien van toepassing).
Toelichting	Geplande controle aanpak Baker Tilly								
Onrechtmatige uitgaven De Europese aanbestedingsregels worden niet gevolgd bij de inkopen, waardoor de (toekomstige) lasten onrechtmatig tot stand zijn gekomen.	Systeemgerichte werkzaamheden Verkrijgen van inzicht in en vaststellen van het bestaan van de interne beheersing omtrent het aanbestedingsproces bij HLT Samen. Gegevensgerichte werkzaamheden Controle op de naleving van het aanbestedingsprotocol en het aangaan van verplichtingen. Dit doen wij door een diepgaande controle op de risicovollere items (besteding > € 214.000 over 4 jaar; of > €53.500 in 1 jaar).								
Prestatielevering kan niet worden vastgesteld Lasten zijn niet nauwkeurig verantwoord doordat de inkoopfactuur niet in overeenstemming is met de geleverde prestatie, de inkoop niet tegen de juiste prijs is gefactureerd of de inkoopfactuur op een foutieve grootboekrekening is geregistreerd.	Systeemgerichte werkzaamheden Verkrijgen van inzicht in en vaststellen van het bestaan van de interne beheersing omtrent de opdrachtaanvaarding en het factuurautorisatieproces bij HLT Samen. Gegevensgerichte werkzaamheden Met betrekking tot de controle op nauwkeurigheid van de kosten zullen de volgende werkzaamheden worden uitgevoerd: Controle door middel van een steekproef of prestatieleveringen en prijzen, bij inkopen afdoende zijn onderbouwd.								
Onjuiste waardering (facilitaire) projecten De (facilitaire) projecten (Sportlaan / Dever-Zuid / Geestwater / Nieuwe projecten) zijn niet op juiste wijze gewaardeerd doordat gehanteerde schattingsposten c.q. uitgangspunten in de kostprijsberekeningen ten aanzien van de verwachte kosten en de te realiseren opbrengsten onnauwkeurig zijn.	Systeemgerichte werkzaamheden Verkrijgen van inzicht in en vaststellen van het bestaan van de interne beheersing omtrent het opstellen van de exploitatieopzetten. Gegevensgerichte werkzaamheden Met betrekking tot de controle op de waardering zullen de volgende werkzaamheden worden uitgevoerd: - Controle op de prognoses (kosten en opbrengsten). - Controle op de grondverkoop en de geactiveerde kosten (middels steekproef). - Controle op juiste berekening van de tussentijdse winstneming (indien van toepassing).								

3. Controleaanpak

3.3 Controleaanpak belangrijkste posten, transacties en toelichtingen met een hoger ingeschat risico op een afwijking van materieel belang

Post, transactie of toelichting		Geplande controle aanpak Baker Tilly	
Onrechtmatige onttrekkingen van middelen (betalingen) – Normaal risico	Onterechte betalingen waardoor de lasten ten onrechte zijn verantwoord.	<u>Systeemgerichte werkzaamheden</u> Verkrijgen van inzicht in en vaststellen van het bestaan van de interne beheersing omtrent het betaalproces.	Vaststellen van de effectieve en blijvende werking van de interne beheersingsmaatregelen: ■ Aanwezigheid van functiescheiding binnen betaalpakket. ■ Aanwezigheid van zichtbare controle op de juistheid van de betaalvoorstellen. ■ Aanwezigheid van functiescheiding bij mutaties crediteurenstamgegevens. <u>Gegevensgerichte werkzaamheden</u> Met betrekking tot de controle op de juistheid van de betalingen zullen de volgende werkzaamheden worden uitgevoerd: ■ Data-analyse op de autorisatie van de betaallijsten in Key2Financiën. ■ Data-analyse op de mutaties van de crediteurenstamgegevens.
	Uitkeringen (lasten participatiewet, Wmo, Jeugd) – Normaal risico	<u>Onnauwkeurige en onrechtmatige lasten sociaal domein</u> Uitkeringen voortvloeiend uit de Wmo/Jeugd/Participatiewet zijn niet (rechtmatig) geleverd (via ISD Bollenstreek en Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland).	<u>Gegevensgerichte werkzaamheden</u> Met betrekking tot de controle op nauwkeurigheid van deze lasten zullen de volgende werkzaamheden worden uitgevoerd: ■ Auditinstructies aan accountant van ISD Bollenstreek en Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland. ■ Beoordelen van de uitkomsten uit de rapportage/controleverklaring van ISD Bollenstreek en Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland. ■ Aansluiten van verantwoorde bijdragen met de gecontroleerde afrekening.

3. Controleaanpak

3.3 Controleaanpak belangrijkste posten, transacties en toelichtingen met een hoger ingeschat risico op een afwijking van materieel belang

Post, transactie of toelichting	
Onderhoudsvoorzieningen – Normaal risico	Toelichting
	Onnauwkeurige verantwoording van de onderhoudsvoorzieningen doordat de voorschriften vanuit de BBV en de commissie BBV niet nageleefd zijn.
Geplande controle aanpak Baker Tilly	
■ Controle of de raad de kaders en het te hanteren kwaliteitsniveau van de activa heeft vastgesteld. ■ Controle op de betrouwbaarheid van het onderhoudsplan. ■ Controle op de toereikendheid van de voorzieningen. ■ Middels een steekproef vaststellen dat de lasten die onttrokken worden aan de onderhoudsvoorziening, ook betrekking hebben op de desbetreffende voorziening.	

3. Controleaanpak

3.4 Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording	
Toelichting	Geplande controle aanpak Baker Tilly
Aanpak rechtmatigheidsverantwoording	<u>Geplande werkzaamheden</u> - Ondersteuning bij aanpak en planning van de rechtmatigheidsverantwoording. - Controle volledigheid / nauwkeurigheid aanpak door middel van aansluiting normenkader op intern controleplan. - Tussentijdse afstemming / beoordeling rapportages interne controle. - Controle verantwoording rechtmatigheidsverantwoording in de paragraaf bedrijfsvoering en de jaarrekening.
Onrechtmatige uitgaven	<u>Systeemgerichte werkzaamheden</u> Verkrijgen van inzicht in en vaststellen van het bestaan van de interne beheersing omtrent het aanbestedingsproces bij HLT Samen. <u>Gegevensgerichte werkzaamheden</u> Controle op de naleving van het aanbestedingsprotocol en het aangaan van verplichtingen. Dit doen wij door een diepgaande controle op de risicovollere items (besteding > € 214.000 over 4 jaar; of > €53.500 in 1 jaar).
Beoordeling overige rechtmatigheidsrisico's	<u>Gegevensgerichte werkzaamheden</u> Controle dossiervorming en onderbouwing en oordeelsvorming van geïdentificeerde rechtmatigheidsrisico's door middel van steekproeven en analyse van bevindingen.
	- Subsidies - Begrotingsrechtmatigheid - Misbruik en oneigenlijk gebruik

3. Controleaanpak

3.5 Inzet van IT specialisten in de controle

Gemeente Lisse is in significante mate afhankelijk van de automatiseringsomgeving met betrekking tot de salarisverwerking, verkooptransacties en de algehele registratie van transacties in de financiële administratie. Wij zullen bij het vaststellen van de interne beheersing nagaan in hoeverre de General IT Controls (GITC's) en application controls waarborgen dat risico's worden ondervangen en zullen eventuele tekortkomingen in de interne beheersing rapporteren in onze managementletter aan HLT Samen.

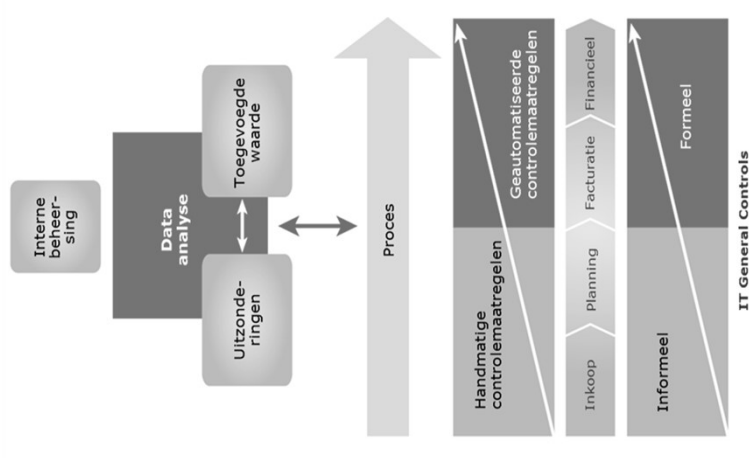
General IT Controls en Application Controls

In onze jaarrekeningcontrole maken wij waar mogelijk gebruik van interne beheersingsmaatregelen bij de gemeente Lisse. Interne beheersingsmaatregelen (voor zover voor onze jaarrekeningcontrole relevant) zijn voor een groot deel ingericht in:

- De financiële administratie, zijnde Key2Financiën;
- De HR/salarisadministratie zijnde AFAS.

De inrichting van logische toegangsbeveiliging (o.a. wachtwoordbeleid, rollen en rechten) en wijzigingsbeheer (o.a. testen van updates) bepaalt in hoeverre we gebruik kunnen maken van deze beheersingsmaatregelen.

Figuur 1: Efficiënt gebruik van IT systemen

Planning

4. Planning

Het tijdschema voor de jaarrekeningcontrole 2022 is als volgt:

Activiteit	Tijdspad	Actie
Bespreken concept controleplan met audit commissie	4 september 2023	Beide
Aanvang interim-controle	30 oktober 2023	Beide
Bespreking concept managementletter HLT samen	In overleg	Beide
Aanleveren op te leveren stukken lijst + eventuele bespreking daarvan	December 2023	BT
Oplevering concept jaarrekening en voorbespreking controle	2 weken voor aanvang controle	Beide
Aanvang controle	1 april 2024 (concept planning)	Beide
Bespreking bevindingen/correcties	Mei 2024	Beide
Oplevering 2e concept jaarrekening	In overleg	de gemeente
Verzenden concept accountantsverslag	In overleg	BT
Bespreking accountantsverslag (ambtelijk)	In overleg	Beide
Bespreking accountantsverslag met auditcommissie	In overleg	Beide
Oplevering definitieve jaarrekening en bevestigingen	In overleg	de gemeente
Verzending definitief accountantsverslag en controleverklaring	In overleg	BT

Randvoorwaarden

5. Randvoorwaarden

5.1 Communicatie

Een effectieve wederzijdse communicatie bij een controle van financiële overzichten is belangrijk voor een goed verloop van de opdracht.

Het doel van dit Controleplan is om details van de belangrijkste onderdelen van onze voorgestelde controleaanpak te verstrekken aan de met governance belaste personen, in het geval van een gemeente, de gemeenteraad.

De Nadere voorschriften en overige standaarden (NV-COS), waaronder in het bijzonder Standaard 260, vereisen dat we formeel communiceren met "degenen belast met de governance" (zoals gedefinieerd in de NV-COS) over relevante aangelegenheden met betrekking tot onze controle. Onze formele schriftelijke communicatie omvat dit Controleplan en een accountantsverslag, dat zal worden verstrekt na afronding van de controle.

De bevindingen met betrekking tot de administratieve organisatie en interne beheersing worden uitgevoerd op het niveau van HLT Samen. De bevindingen die hieruit voortvloeien worden opgenomen in de managementletter aan het bestuur van HLT Samen.

Als er zich zaken voordoen waarvan het belang van dien aard is dat ze eerder onder uw aandacht moeten worden gebracht, dan zullen wij dit doen op basis van onze verplichtingen uit de NV-COS.

De doelstellingen van de afstemming met u zijn:

- Ervoor zorgen dat er wederzijds begrip is van de reikwijdte en timing van de controle en de respectieve verantwoordelijkheden van onszelf als controlerend accountant en die van de gemeenteraad, als degenen belast met governance van de gemeente Lisse.
- Informatie te communiceren om zowel onszelf als controlerend accountant en de gemeenteraad te helpen bij het vervullen van hun respectieve verantwoordelijkheden.
- De gemeenteraad tijdige en constructieve observaties verstrekken die voortvloeien uit het controleproces.
- Tweerichtingscommunicatie tussen ons aan te moedigen over aangelegenheden die relevant zijn voor de controle (bijvoorbeeld over risicogebieden en materialiteit).

5. Randvoorwaarden

5.2 Verantwoordelijkheden

Zowel u als wij hebben verantwoordelijkheden met betrekking tot de te controleren financiële overzichten. De belangrijkste verplichtingen lichten wij hier toe. In onze opdrachtbrief zijn deze verder toegelicht.

Wij verrichten onze controle in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het Controleprotocol WNT en het controleprotocol dat is vastgesteld door uw gemeenteraad.

De verantwoordelijkheden van de accountant en van het college, en hun beperkingen, zijn formeel uiteengezet in onze opdrachtbrief van 11 juli 2023.

Verantwoordelijkheden van de accountant

Het is onze verantwoordelijkheid om aan de gemeenteraad van de gemeente Lisse te rapporteren of, naar onze mening, de jaarrekening van de gemeente Lisse het door de wet vereiste inzicht geeft, overeenkomstig met het bepaalde in artikel 2:13 lid 2 van de Gemeentewet. De uitslag van ons onderzoek geven wij weer in een controleverklaring over de getrouwheid van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de verantwoorde baten, lasten en balansmutaties.

Hoewel de primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude bij het college van burgemeester en wethouders, onder toezicht van de gemeenteraad, ligt hebben wij, als accountant, de verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de financiële overzichten als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevatten, ongeacht of deze veroorzaakt worden door fraude of fouten. Daarbij zullen we de vereisten van Standaard 240 "De verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot fraude in het kader van een controle van financiële overzichten" volgen. Onze controleaanpak met betrekking tot fraude wordt toegelicht in dit Controleplan.

Verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die de grootte en samenstelling van zowel de activa en passiva als de baten en lasten getrouw dient weer te geven, in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. Voorts is het college verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader, dat tenminste ter kennisname is verzonden aan de raad. Bij het opstellen van de jaarrekening dient u onder andere:

- geschikte grondslagen voor financiële verslaggeving te selecteren en deze vervolgens consequent toepassen;
- oordelen en schattingen te maken die redelijk en voorzichtig zijn;
- erop toe te zien dat de rechten en verplichtingen van de gemeente op toereikende wijze in de jaarrekening tot uitdrukking worden gebracht; en
- bekende en/of te verwachten gebeurtenissen en omstandigheden op adequate wijze in de jaarrekening tot uitdrukking te brengen.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als u noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of van fouten; en voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag en de overige gegevens in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

5. Randvoorwaarden

5.3 Onafhankelijkheid

Wij dienen te voldoen aan relevante ethische voorschriften, inclusief die inzake onafhankelijkheid, met betrekking tot opdrachten voor de controle van financiële overzichten.

Het is van fundamenteel belang voor onze aanstelling als controlerend accountant dat onze onafhankelijkheid en objectiviteit te allen tijde behouden blijft. Hierom zijn wij verplicht om alle relaties tussen de gemeente Lisse, het college van burgemeester en wethouders haar ambtelijk management op sleutelposities en onszelf in overweging te nemen die van invloed kunnen zijn op de onafhankelijkheid van ons kantoor en de objectiviteit van de opdrachtpartner en het controleteam.

Bedreigingen voor de onafhankelijkheid kunnen zijn: bedreigingen als gevolg van eigenbelang, bedreigingen als gevolg van zelftoetsing, bedreigingen als gevolg van belangenbehartiging, bedreigingen als gevolg van vertrouwelijkheid en bedreigingen als gevolg van intimidatie. In veel gevallen kunnen waarborgen worden getroffen om dergelijke bedreigingen tegen te gaan.

Om ervoor te zorgen dat onze onafhankelijkheid behouden blijft, nemen we de volgende stappen:

- Het maken van een beoordeling van mogelijke bedreigingen voor onze onafhankelijkheid en van de waarborgen die in de gegeven omstandigheden vereist zijn om de onafhankelijkheid te beschermen.
- Het met u communiceren van de resultaten van deze beoordeling en van de passende waarborgen die moeten worden genomen.
- Het met u communiceren van alle andere relevante informatie over ons algemene beleid en onze procedures die zijn ingesteld om de objectiviteit en onafhankelijkheid te waarborgen.

Onze voorlopige beoordeling van mogelijke bedreigingen voor onze onafhankelijkheid heeft geen bedreigingen geïdentificeerd waarvan wij u op de hoogte moeten stellen.

Speerpunten gemeenteraad

 bakertilly

6. Speerpunten gemeenteraad

Jaarlijks heeft de gemeenteraad de mogelijkheid om speerpunten in te brengen, die wij in onze controle zullen betrekken.

Contactgegevens

S.M. Turenhout RA

Director audit

06 - 52 75 98 79

s.turenhout@bakertilly.nl

N. Van den Berg

Jr. manager audit

06 - 11 48 81 70

Nick.vandenbergh@bakertilly.nl

Kantoorgegevens:

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Eisenhowerlaan 77

Postbus 857545

2508 CK Den Haag

070 – 358 90 00